

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2019-20**SANSKRIT****Course ID : 10912****Course Code : AHSNS-102C-2**

Course Title: Classical Sanskrit Literature (Prose)

Time: 2 Hours**Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु **Group-A** इत्यतः द्वयोः प्रश्नयोः, **Group-B** इत्यतः द्वयोः प्रश्नयोः, **Group-C** इत्यतश्च - एकस्य प्रश्नस्योत्तरं देयम्। तेषु यथेच्छं द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरमवश्यमेव संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेख्यम्।
5×2=10

Group-A

(दशकुमारचरिते)

2×2=4

- (a) 'अवसितश्च ममाद्य शापः' — कस्याः शापोऽवसितः? तस्याः शापस्य कियती व्याप्तिरासीत्?
- (b) दर्पसारः कुत्र तपः कृतवान्? दर्पसारेण कस्य समीपे किं प्रतिज्ञातम्?
- (c) 'दयित त्वत्प्रसादादद्य मे चरितार्था श्रोत्रवृत्तिः' — कया कस्मै इदमुक्तम्?

Group-B

(कादम्बर्याः कथामुखे)

2×2=4

- (a) 'गुह इवाप्रतिहतशक्तिः'— को गुहः? कस्य शक्तिरप्रतिहता?
- (b) 'हर इव जितमन्मथः' - रेखाङ्कितस्य पदस्य व्यासवाक्येन सह समासनाम विलिख्यताम्।
- (c) 'अमरगुरुमपि प्रज्ञयोपहसद्भिरनेककुलक्रमागतैः।' - कः अमरगुरुः? के अमरगुरुं प्रज्ञया उपहसन्ति?

Group-C

(कादम्बर्याः शुकनासोपदेशे)

2×1=2

- (a) चन्द्रापीडस्य पिता क आसीत्? चन्द्रापीडं क उपदिष्टवान्?
- (b) अनवरतमखाग्निधूमेनाश्रुपातः - इत्यस्य सन्धिविच्छेदः क्रियताम्।

2. अधस्तनेषु द्वयोः सन्दर्भयोर्व्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च कार्या।

5×2=10

Group-A

(राजवाहनचरिते)

- (a) कः स महापुरुषो येनैतन्मानुषमात्रदुष्करं महत्कर्मानुष्ठितम्।
 (b) स्मर तस्या हंसगामिनि हंसकथायाः। सहस्व वासु मासद्वयम्।
 (c) प्रातरेव राजभवनद्वारे स दुरात्मा कन्यान्तःपुरदूषकः सन्निधापयितव्यः।

Group-B

(कादम्बर्याः कथामुखे)

3. कस्यचन एकस्य व्याख्या देवभाषया देवनागरलिप्या च क्रियताम्।

5×1=5

- (a) नाम्नैव यो निर्भिन्नारातिहृदयो विरचितनरसिंहरूपाडम्बरमेकविक्रमाक्रान्तसकलभुवनतलो विक्रमत्रयायासितं जहासेव वासुदेवम्।
 (b) वैनतेय इव विनतानन्दजननः, वैन्य इव चापकोटिसमुत्सारितसकलारातिकुलाचलो राजा शूद्रको नाम।

Group-C

(कादम्बर्याः शुकनासोपदेशे)

4. सुरगिरा देवनागर्या च यथेच्छमेकतरस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या।

5×1=5

- (a) अहंकारदाहज्वरमूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः। अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि। राज्यविषविकारतन्त्रीप्रदा राजलक्ष्मीः।
 (b) मिथ्यामाहात्म्यगर्वनिर्भराश्च न प्रणमन्ति देवताभ्यः, न पूजयन्ति द्विजातीन्, न मानयन्ति मान्यान्, नार्चयन्त्यर्चनीयान्, नाभिवादयन्त्यभिवादनार्हान् नाभ्युत्तिष्ठन्ति गुरून्।

5. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कस्यचिदेकस्योत्तरं देयम्।

10×1=10

- (a) 'अहमस्मि सोमरश्मिसम्भवा..... सुरसुन्दरी।' – कासीत्सुरसुन्दरी? तस्याः शापवृत्तान्तः सम्यग्रूपेणालोच्यताम्।
 (b) 'कादम्बरीरसभरेण समस्त एव मत्तो न कश्चिदपि चेतयते जनोऽयम्' – एतस्य सार्थक्यं सयुक्तिं प्रतिपाद्यताम्।
 (c) कादम्बर्याः शुकनासोपदेश इति गद्यानुसारं लक्ष्मीचरितं वर्णयताम्।

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2019-20**SANSKRIT****Course ID : 10914****Course Code : AHSNS-103GE-1****Course Title: Drama & Grammar****Time: 2 Hours****Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.***Group-A**

1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेख्या। 5×1=5
 ये कोनो एकट्ठि प्रसङ्गसहित संस्कृत भाषाय ओ देवनागरी लिपिते व्याख्या लेखो।
 (a) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति।
 ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यति।।
 (b) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसत्त्वयोगा
 रूपोन्नयेन मनसा विधिना कृता नु।
 स्त्रीरत्नसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे
 धातुर्विभुत्वमनुचिन्त्य वपुश्च तस्याः।।
2. यथेच्छमेकस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। 5×1=5
 ये कोनो एकट्ठि संस्कृते ओ देवनागरी लिपिते भावसम्प्रसारण करो।
 (a) किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।
 (b) सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः।
3. यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1=10
 ये कोनो एकट्ठि प्रश्नेर उन्नर दाओ।
 (a) अभिज्ञानशकुन्तले विदूषकस्य नाम किम्? नाटकীয় गतिविस्तारे विदूषकस्य भूमिका संक्षेपेण आलोच्यताम्।
 अभिज्ञानशकुन्तले विदूषकेर नाम की? नाटकীয় गतिविस्तारे विदूषकेर भूमिका संक्षेपे आलोचना करो।
 (b) शकुन्तलायै कः कथं शापं दत्तवान्? शापस्य नाटकীয়तात्पर्यं निरूप्यताम्।
 शकुन्तलाके के केन शाप दियेछिलेन? शापटिर् नाटकীয় तात्पर्यं निरूपण करो।
 (c) का हंसपदिका? अभिज्ञानशकुन्तले पञ्चमाङ्के वर्णितस्य हंसपदिकासङ्गीतस्य नाटकীয়तात्पर्यम् आलोच्यताम्।
 हंसपदिका के? अभिज्ञानशकुन्तले पञ्चमाङ्के वर्णित हंसपदिका सङ्गीतेर नाटकীয় तात्पर्यं आलोचना करो।

4. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोरुत्तरं प्रदेयम्। 2×2=4
 निम्नलिखित ये कोनो दूटि प्रश्नेर उन्तर दाओ।
- (a) 'पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि'— कः कं प्रति इदमुक्तवान्? आशीर्वादस्यास्य को हेतुः?
 'पुत्रमेवंगुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि'— के कार प्रति এই উক্তি করেছেন? এই আশীর্বাদের হেতু কী?
- (b) महर्षिः किमर्थं किं तीर्थं गतवान्?
 महর্ষि কোন তীর্থে কেন গিয়েছিলেন?
- (c) 'असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः'— केनोक्तम्? स कथमेवुक्तवान्?
 'असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः'— के बलेছেন? তিনি কেন এইরূপ বলেছেন?

Group-B

5. अधस्स्थितेषु त्रयाणां रेखाङ्कितपदानां सकारणविभक्तिः निर्णया। 2×3=6
 निम्नलिखित वाक्यগুলির মধ্যে তিনটি বাক্যের রেখাঙ্কিত পদগুলির স কারণ কারক বিভক্তি নির্ণয় করো।
- (a) ग्रामं गच्छन् अहिं लङ्घयति।
 (b) जटाभिः तापसमपश्यम्।
 (c) पुष्पेभ्यः स्पृहयति बाला।
 (d) रुदति पुत्रे माता गृहं त्यजति स्म।
 (e) शिशुः चक्षुषा काणः।
6. (i) अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः सविग्रह-समास-नाम लेख्यम्। 2×2=4
 ये कोनो दूटिर सविग्रह समासेर नाम लेखो।
 (a) यथाशक्ति
 (b) करचरणम्
 (c) पद्मनाभः
- (ii) अधस्स्थयोः एकस्य सन्धिः कार्यः। 1×1=1
 एकটির সন্ধি করো।
 (a) पुनः + रमते
 (b) रवौ + उदिते
7. यथेच्छं पञ्चकस्य परिनिष्ठितरूपं लेख्यम्। 1×5=5
 পাঁচটির পরিনিষ্ঠিত রূপ লেখো।
 (a) अद् + तुमुन्
 (b) गै + शतृ
 (c) हा + किन्
 (d) आ - दा + ल्यप्
 (e) स्थिर + ईयसुन्
 (f) अधि - इ + शानच्
 (g) शी + क्त
 (h) गङ्गा + ढक्

B.A. 1st Semester (Programme) Examination, 2019-20

SANSKRIT

Course ID : 10918

Course Code : AP/SNS-101C-IA

Course Title: Sanskrit Drama and Language

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Group-A

1. यथेच्छम् एकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेख्या। 5×1=5
प्रसङ्ग उल्लेखपूर्वक सरल संस्कृते ओ देवनागरी लिपिते ये कोनो एकटिर व्याख्या करो।
(a) इदं किलाव्याजमनोहरं वपु-
स्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया
शमीलतां छेतुमृषिव्यवस्यति।।
(b) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा।।
2. यथेच्छम् एकस्य संस्कृते देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। 5×1=5
प्रसङ्ग उल्लेखपूर्वक सरल संस्कृते ओ देवनागरी लिपिते ये कोनो एकटिर भावसम्प्रसारण करो।
(a) बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः।
(b) स्वभाव एवैष परोपकारिणाम्।
3. यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1=10
ये कोनो एकटि प्रश्नेर उत्तर दाओ ः
(a) अभिज्ञानशकुन्तले दुष्यन्तचरितम् आलोच्यताम्।
अभिज्ञानशकुन्तले दूयान्तचरित्र आलोचना करो।
(b) कालिदासवर्णित-तपोवनद्वयस्य तुलनात्मकमालोचनं कर्तव्यम्।
कालिदासवर्णित दूटि तपोवनेर तुलनात्मक आलोचना करो।

- (c) अभिज्ञानशकुन्तले धीवरवृत्तान्तः आलोच्यताम्।
अभिज्ञान-शकुन्तले धीवरवृत्तान्त आलोचना करो।

4. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लेख्यम्। 2×2=4
निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে দুটির উত্তর লেখো।
- (a) अनुसूया का? अनसूया इति पदस्य कः अर्थः?
अनसूया के? अनसूया पदेर अर्थ की?
- (b) 'मृगानुसारिणं साक्षात् पश्यामीव पिनाकिनम्' — कस्य उक्तिरियम्? कस्मिन् प्रसङ्गे इयमुक्तिः?
'मृगानुसारिणं साक्षात् पश्यामीव पिनाकिनम्' — कार एइ उक्ति? कौन प्रसङ्गे एइ उक्ति?
- (c) करभकः कः? कस्मिन् अङ्के तस्य उपस्थितिर्दृश्यते?
करभक के? कौन अङ्के तार उपस्थिति देखा याय?

Group-B

5. अधोस्थितेषु त्रयाणां रेखाङ्कितपदानां कारकविभक्तिः निर्णया। 2×3=6
निम्नलिखित वाक्यগুলির মধ্যে যে কোনো তিনটি রেখাঙ্কিত পদের কারক বিভক্তি নির্ণয় করো।
- (a) क्रोशं कुटिला नदी।
(b) भक्तिः कृष्णाय रोचते।
(c) स वेगेन धावति।
(d) पापात् पराजयते।
(e) कविषु कालिदासः श्रेष्ठः।
6. (a) अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः सविग्रहसमासनाम लेख्यम्। 2×2=4
যে কোনো দুটির বিগ্রহবাক্যসহ সমাসের নাম লেখো।
- (i) यथाशक्ति
(ii) प्रत्यक्षम्
(iii) राजहंसः
- (b) अधोस्थयोः एकस्य सन्धिः कार्यः। 1×1=1
যে কোনো একটির সন্ধি করো।
- (i) पितः + रक्ष
(ii) गो + अक्षः

(3)

AP-I/SNS-101C-IA/19

7. यथेच्छं पञ्चकस्य परिनिष्ठितरूपं लेख्यम्।

1×5=5

ये कोनो पाँचटिर परिनिष्ठित रूप लेखो।

- (a) पच् + क्त
 - (b) अस् + शत्
 - (c) भृगु + अण्
 - (d) गर्ग + इञ्
 - (e) प्र-नम् + ल्यप्
 - (f) जि + तुमुन्
 - (g) धन् + मतुप्
 - (h) गम् + क्त्वा
-

B.A. 1st Semester (Programme) Examination, 2019-20**SANSKRIT****Course ID : 10919****Course Code : ACPSNS-103C-MIL-1****Course Title: MIL-1****Time: 2 Hours****Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु परिच्छेदेषु यथेच्छमेकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिख्यन्ताम्। 10×1=10
- (a) कस्मिंश्चिद् ग्रामे हरिदत्तनामा दरिद्रः ब्राह्मणः निवसति स्म। तेन भिक्षावृत्त्या जीविका उपार्ज्यते स्म। यदा तया वृत्त्या परिवारस्य भरणपोषणं सम्यक् न समभवत् तेन तदा कृषिकार्यम् अक्रियत। कठिनं श्रमं कुर्वता अपि तेन कृषिकर्मणि साफल्यं न अलभ्यत। दुर्दैवात् तस्य पक्वं सस्यमपि विनष्टम्। एकदा चिन्तितः सः स्वक्षेत्रे कस्यचिद् वृक्षस्य अधः शयानः आसीत्। तदा तेन कश्चन विषधरः सर्पः दृष्टः! आदौ स सर्पाद् भीतः अभवत्। अनन्तरं तेन चिन्तितं यत् – ‘अनेन सर्पेण मदीयं कृषिक्षेत्रं रक्ष्यते। इदानीं यावत् मया एतस्य सत्कारो न विहितः। मन्ये एतदर्थं सस्यं विनष्टं भवति। इतः परं मया एतस्य पूजा विधातव्या’ इति।
- (i) ब्राह्मणस्य नाम किम् आसीत् 1
- (ii) कथं स ब्राह्मणः कृषिकर्म आरब्धवान्? 3
- (iii) चिन्तितः स कुत्र शयानः आसीत्? 2
- (iv) शस्यहानिकारणं किमासीत् ब्राह्मणस्य नये? 2
- (v) कस्माद् भीतः अभवत् ब्राह्मणः? 1
- (vi) शस्यहानिनिवारणाय कीदृशः उपायः चिन्तितः ब्राह्मणेन? 1
- (b) प्राचीने भारते मगधजनपदे नन्दवंशस्य साम्राज्यम् आसीत्। तस्मिन् राज्ये बुद्धिमन्तः मन्त्रिणः कर्तव्यनिष्ठाः कर्मचारिणः च राज्ञः साहाय्यं कुर्वन्ति स्म। मगधसाम्राज्यस्य सभायां गुणवन्तः चिन्तनशीलाः ज्ञानिनश्च पण्डिताः आसन्। ते विद्वांसः समदर्शिनः आसन्। अतः न्यायव्यवस्था अतीव समीचीना आसीत्। तस्मिन् राज्ये शक्तिमन्तः सैनिकाः दीर्घकायाः वीराश्च आसन्। तैः तत्र अश्वशालायां श्वेतेभ्यः कृष्णेभ्यः रक्तेभ्यः विचित्रवर्णेभ्यः च बलिष्ठेभ्यः अश्वेभ्यः युद्धप्रशिक्षणं दीयते स्म। नगरस्य वैभवमपि उत्कृष्टमासीत्। तत्र उन्नतं दीर्घञ्च भवनं, सुन्दरं सुरम्यं मनोहरं च उद्यानं, विशालः तड़ागः, सुदीर्घः राजमार्गः च नगरस्य शोभां वर्धयन्ति स्म।
- (i) नन्दवंशस्य साम्राज्यं कुत्र आसीत्? 1
- (ii) राज्ञः मन्त्रिणः कीदृशाः आसन्? 2
- (iii) नगरस्य शोभा आलोच्यताम्। 3
- (iv) सैनिकाः कीदृशाः आसन्? 3
- (v) सैनिकाः केभ्यः युद्धप्रशिक्षणं यच्छन्ति स्म? 1

(c) भारतस्य चतुर्षु स्थानेषु कुम्भमेलाः आयोज्यन्ते- प्रयागे, हरिद्वारे, उज्जयिन्यां, नासिके च। एतानि चत्वारि नगराणि चतसृणां प्रमुखानां नदीनां तीरेषु अवस्थितानि सन्ति। एषु प्रथमः तीर्थराजः प्रयागः तिसृणां पवित्रनदीनां सङ्गमस्थले अवस्थितः। तासु तिसृषु नदीषु द्वे नद्यौ गङ्गायमुने च प्रयागे एव परस्परं मिलतः। तृतीया नदी सरस्वती विलुप्ता अस्ति। सा उपरि न दृश्यते। द्वितीयं हरिद्वारं गङ्गानदीतटे राजते। तृतीया नगरी उज्जयिनी सिप्रानद्याः तीरे वर्तते, तथा चतुर्थं नासिकनगरं गोदावरीनदीकूले अस्ति।

(i) कुम्भमेला कुत्र कुत्र आयोज्यते?	3
(ii) तीर्थराजः प्रयागः कुत्र अवस्थितः?	2
(iii) का नदी अधुना विलुप्ता?	1
(iv) गङ्गायमुने परस्परं कुत्र मिलतः?	1
(v) गोदावरीकूले किं नगरम् अस्ति?	1
(vi) हरिद्वारं कुत्रावस्थितम्?	1
(vii) उज्जयिनी नगरी कुत्रास्ति?	1

2. यथेच्छमेकस्य शब्दस्य सर्वाणि रूपाणि लेख्यानि। 5×1=5

- (a) नदी - शब्दस्य
(b) हरि - शब्दस्य

3. यथेच्छं द्वयोः समाधानं कार्यम्। 5×2=10

- (a) पठ्-धातोः विधिलिङि लङि च रूपाणि लिखतु।
(b) लभ्-धातोः लटि लृटि च रूपाणि लिख्यन्ताम्।
(c) खाद्-धातोः लोटि लङि च रूपाणि लिख्यन्ताम्।

4. यथेच्छं पञ्चानां रेखाङ्कितपदानां सकारणविभक्तिनिर्देशः करणीयः। 2×5=10

- (a) रामेण सह सीता वनं गच्छति।
(b) वने गावः चरन्ति।
(c) चर्मणि व्याघ्रं हन्ति।
(d) श्यामः घनादपि कृष्णः।
(e) शिशुः हस्ताभ्याम् ओदनं खादति।
(f) सरस्वत्यै नमः।
(g) दरिद्रेभ्यः राजा वस्त्रं यच्छति।
(h) देवदत्तः यज्ञदत्तेन भारं वाहयति।

5. यथेच्छं प्रश्न पञ्चकं समाधेयम्।

1×5=5

- (a) लभ्-धातोः शनच्चप्रत्यये किं रूपम्।
- (b) प्रपूर्वकात् नम्धातोः (क्त्वास्थाने) ल्यपि किं रूपम्?
- (c) दातुम् इत्यस्य प्रकृतिप्रत्ययौ आलोच्यौ।
- (d) पठनम् इत्यस्य व्युत्पत्तिनिर्णयः।
- (e) स्तुत्यः इत्यत्र को नाम धातुः कश्च प्रत्ययः?
- (f) देयम् इत्यस्य व्युत्पत्तिनिर्णयः कार्यः।
- (g) गम्-धातोः क्त्वाप्रत्यये किं रूपम्।

अथवा

यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

1×5=5

- (a) ईक्ष्-धातोः शानचि किं रूपम्?
- (b) कृधातोः अनीयर्-प्रत्यये पुलिङ्गप्रथमैकवचने किं रूपम्?
- (c) पठितुम् इत्यस्य व्युत्पत्तिः निर्णयः।
- (d) पठ्धातोः शतृप्रत्यये पुलिङ्गे प्रथमैकवचने किं रूपम्?
- (e) कार्यम् इत्यस्य व्युत्पत्तिः निर्णयः।
- (f) वच्-धातोः क्त्वाप्रत्यये किं रूपम्?
- (g) शीधातोः तुमुन्प्रत्यये किं रूपम्?
- (g) पाधातोः यत्प्रत्यये क्लीवलिङ्गे प्रथमैकवचने किं रूपम्?

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2019-20**SANSKRIT****Course ID : 10911****Course Code : AHSNS-101C-1****Course Title: Classical Sanskrit Literature (Poetry) and Chanda****Time: 2 Hours****Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोनिर्देशानुसारं सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः तेषु अवश्यमेव यथेच्छं प्रश्नद्वयस्य उत्तरं संस्कृतभाषायां देवनागरलिप्या च प्रदेयम्।
5×2=10

Group-A

(किरातार्जुनीये)

प्रश्नद्वयं समाधेयम्।

2×2=4

- (a) 'न विव्यथे तस्य मनोः' — अत्र को वक्ता कश्च भावार्थः?
(b) 'क्रियापवर्गेष्वनुजीवितात्कृताः' — इत्यस्य सन्धिविच्छेदः विधेयः।
(c) 'पराभवोऽप्युत्सव एव मानिनाम्' — वाक्यस्यास्य किं तात्पर्यम्?

Group-B

(कुमारसम्भवे)

प्रश्नद्वयं समाधेयम्।

2×2=4

- (a) 'कुमारसम्भवम्' इति महाकाव्यस्य प्रसिद्धः टीकाकारः कः कश्च टीकाग्रन्थः?
(b) 'वदन्त्यपर्णेति च तां पुराविदः' — का किमर्थम् अपर्णा इति अभिहिता?
(c) 'शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम्' — वाक्यस्यास्य कः भावार्थः?

Group-C

(छन्दोमंजर्याम्)

एकः प्रश्नः समाधेयः।

2×1=2

- (a) 'दुतविलम्बितम्' इति छन्दसः लक्षणं लिख्यताम्।
(b) यतेः लक्षणं प्रदेयम्।

2. अधोनिर्देशानुसारं सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। तेषां समेषाम् एव उत्तरं संस्कृतभाषायां देवनागरलिप्या च लेख्यम्।

Group-A

(किरातार्जुनीये)

एकस्य श्लोकस्य व्याख्या कार्या।

5×1=5

- (a) तथाऽपि जिह्मः स भवज्जिगीषया तनोति शुभ्रं गुणसम्पदा यशः।
समुन्नयन् भूतिमनार्यसङ्गमाद् वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः॥
- (b) ब्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं भवन्ति मायाविषु ये न मायिनः।
प्रविश्य हि घ्नन्ति शठास्तथाविधानसंवृताङ्गान्निशिता इवेषवः॥

Group-B

एकस्य श्लोकस्य व्याख्या करणीया।

5×1=5

- (a) मनीषिताः सन्ति गृहेषु देवतास्तपः क्व वत्से
क्व च तावकं वपुः।
पदं सहेत भ्रमरस्य पेलवं
शिरोषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः॥
- (b) यदुच्यते पार्वति पापवृत्तये न रूपमित्यव्यभिचारि तद्वचः।
तथाहि ते शीलमुदारदर्शने तपस्विनामप्युपदेशतां गतम्॥

Group-C

(छन्दोमञ्जर्याम्)

- (a) एकमाश्रित्य टीका लेख्या। 5×1=5
- (i) वंशस्थविलम्
(ii) शिखरिणी
- (b) अधोनिर्दिष्टेषु चरणद्वयस्य छन्दोनिरूपणं कार्यम्। 2½×2=5
- (i) एवमाश्रमविरुद्धवृत्तिना।
(ii) न विवृतो मदनो न च संवृतः।
(iii) आकाशमाविष्कृतचारुतारम्।
(iv) तीव्राघातप्रतिहततरुः स्कन्धलग्नैकदन्तः।

3. अधोलिखितेषु एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेख्यम्।

10×1=10

- (a) 'किरातार्जुनीयम्' इति महाकाव्यमनुसृत्य दुर्योधनस्य राज्यशासनपद्धतिः आलोचनीया।
 - (b) कुमारसम्भवस्य पञ्चमसर्गानुसारं पार्वत्याः तपस्यास्वरूपं विशदं प्रतिपाद्यताम्।
 - (c) भारवेरर्थगौरवम् - सोदाहरणं व्याख्येयम्।
-